

Den matek

Den matek u nás připadá vždy na druhou květnovou neděli. Tento svátek je oslavou ženy jako matky a mateřství. Je příležitostí poděkovat za mateřskou péči, starost a lásku. Kdo si myslí, že jde o zvyk posledních let či desetiletí, bude překvapen.

Původ svátku matek najdeme již ve starověkém Řecku. Tehdy se slavil jako svátek plodnosti. Antická oslava matky neminula ani starý Řím, kdy patřila ke svátku zvanému Matronalia. Ve středověku se svátek matek pojil s křesťanstvím. Jeho tradice sahá do Velké Británie 16. století. Čtvrtou postní velikonoční neděli měli volno všichni čeledíni a služební. Mohli se tak vrátit domů za svoji rodinou a matkami. Celé rodiny pak společně navštěvovaly „mateřský“ kostel. Dodnes se tento svátek, známý jako Mothering Sunday, ve Velké Británii ctí. Připadá tak na jiný den než u nás nebo ve Spojených státech, kde se na začátku 20. století začala psát novodobá historie svátku.

Myšlenka mezinárodních a pravidelných oslav vznikla roku 1907 na počest Anny Reeves Jarvisové, která bojovala za práva matek. Poprvé byl veřejně slaven o rok později. V roce 1914 vyhlásil tehdejší prezident USA Woodrow Wilson první oficiální oslavu Dne matek coby celonárodního svátku, konající se druhou květnovou neděli.

Ze Spojených států se svátek dostal i k nám. O jeho prosazení se významně zasloužila Alice Masaryková, nejstarší dcera prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka. V prvorepublikovém Československu svátek prosazovaly také organizace jako Československý červený kříž, Sokol, Orel nebo Asociace mladých křesťanských žen. Právě tato asociace stála za vůbec první českou oslavou Dnu matek. Bylo to v Brně 13. května 1923. Později byl pro vládnoucí komunistický režim svátek nežádoucí. Byl proto úmyslně zastíněn pompézními oslavami MDŽ. Až po revoluci v roce 1989 je dán prostor oběma svátkům.

Poctu vzdávají lidé svým maminkám po celém světě. Den matek patří k nejrozšířenějším svátkům a významným dnům vůbec, přestože se na různých místech slaví v různých termínech. Druhou květnovou neděli – stejně jako u nás - se svátek matek slaví také na Slovensku, v Německu, Rakousku, v Itálii, Belgii, Finsku, Dánsku, Švýcarsku, v Turecku, v Austrálii a na Novém Zélandu, v Japonsku nebo Číně, v USA, Kanadě, Brazílii, Peru. Ve Velké Británii a Irsku přejí čtvrtou neděli velikonočního půstu. Poslední neděli v květnu vyhradili pro matky ve Francii, naopak poslední neděli v listopadu vybrali v Rusku, 21. března slaví svátek některé arabské země, 10. května Indie, Singapur, Mexiko a některé státy Jižní Ameriky. 8. prosince probíhá španělská oslava matek, spojená se svátkem neposkvrněného početí. Tak je tedy svět svědkem štafety chvil, ve kterých děti přejí a děkují svým matkám. Ti šťastnější. Ti, kteří už mamince poděkovat nemohou, jistě alespoň zavzpomínají.

Nejenom matky, ale i otcové mají svůj den. Den otců se slaví vždy třetí neděli v červnu. Znamější než Den otců je Den dětí, který každoročně připadá na 1. června. Je tedy spravedlivě rozděleno a my můžeme slavit!

Napsala: Mgr. Romana Loudínová

J. Čapek: Matka s dítětem